

NUNATSINNI QUIASSUARNEQ

Robert Holmene - Per Danker - Martin Brandt

10. dec. - 23. jan.

SUNAAVA?

Quiassuarneq inuiaqatigiinnut tunngasarpog. Peqqusaarisarpog aammalu ilumoortunik saqqummersitsisarluni. Quiassuarneq ilisarnartuuvog; Immitsinnut ilisarisarpogut aamma inuiaqatigiit ilisarnartarput. Pissaanermik tigum-miallit quiassuuaatigineqartarput aammalumi inuit.

Quiassuuaatiginnilluni titartakkat tissinartuupput aammali ilumoorsaartuullutik. Qamuuna aalassatsissinnaavaati-gut, illaatigisinnaavaatigut illaqatigisinnaallutalu. Quiassuarnerup ulluinnarni, politikikkut oqallinnikkullu pisut, pisimasullu allatut takutillugit erseqqissartarpai.

Uani saqqummersitsinermi eqqumiitsuliortut pingasut ilisaritissavagut, quiassuuanerup iluani suliaat assigiinngis-sitaartut.

Per Danker (f. 1934) 1969-imiilli Parcarsualinnik nuannivissunik qungujunnartunillu aamma maannakkut pisunut isummersuutunik titartaallaqqissuuvog. Per Dankerip titartagai siullit assammik titartartarpai – ullumikkulli digital atorlugu titartaasarluni. Per Dankerip titartagaani parcallit marluk massakkut pisut pillugit oqaloqatigiittut ersik-kajupput. Titartakkat assigiit uteqattarput ataqatigiissaarnerili allaasarlutik, tassuuna takutinneqarpoq titartakkat tamatiguussusiat. Parcallit tassaapput uagut nammineq, allat, tamattalu.

Robert Holmene (f. 1959) titartakkat Buuarsikkut & Co titartartarpai. Titartagaani inuttat assigiinngitsut naapit-tarpagut ulluinnarni eqqumiikajaanik pisoqarnerani. Titartagai siullit assammik titartarsimavai- ullumikkulli qarasaasiaq atorlugu titartaasarluni. Titartakkani maannakkut ajornartorsiutit oqaluserineqartut sallinneqartar-put quisaariaaseq atorlugu, taamaalilluni inuiaqatigiinni, politikikkut oqallinnikkullu nassuiaruminaattut erseqqis-sartarlugit. Holemep ullaakkut meeqqani meeqqerivimmut apuullugu sulisoq kisimiitog naammattoorsimavaa, aperisimavaalu sulisut allat sumiinersut, sulisoq akisimavaa "Ippassaq akissarsiffiusog" Taamaalilluni Holmenep titartagaa soog Kalaallit Nunaat nammineq sakkutuut timmisartuutaanik peqannginnera pillugu isumassarsiarivaa.

Martin Brandt (f. 1990) titartakkani assammik titartartarpai ilaalu qarasaasiakkut qalipaasersortarlugit. Brand-tip titartagai peqqissaartumik suliaapput, amerlanerillu oqaasertaqaratik. Titartagaasa ilaat Aleqa Hammond assammik titartagaavog qalipaasersugaallunilu, takussutissaavorlu Brandtip titartaasartutut pikkorissusaanut. Martin Brandt nangeqattaartunik titartaaneq ajorpoq, kisianni oqallinnerit pisullu assigiinngitsut aallaavigalugit quiassuuaatit uninnik titartaasarpog, amerlanertigut nunatta avataani Kitaamiut kulturiannut nuannarineqartumut attuumassuteqartunik pilersitsisarpoq. Quiassuuaatit titartakkani inuit, oqallinnerit pisullu assilissamut ataatsimut aaqqissuuttarpai.

Kalaallit Nunaanni quiassuarneq nutaarsiassaangilaq. Maani katersugaasivimmi qummukartoqarsinnaavog kiinarpat assigiinngitsut alakkarlugit. Kiinarpat assigiinngitsorpasuumik isikkoqarput, kiinaq eqisaluttoq, oqaq, kigutit kiinnallu isikkulersortut takuneqarsinnaapput. Kiinarpat qungujunnarnerat allanngorartitsinerallu quiassu-arnerlu assigiissutigivaat. Johannes Kreutzmannip (1882-1940) ilusilersugai, maani aamma takuneqarsinnaasut, inuuserissumi ussersuartaanermilu amma quiassuarneq assigissuteqarpoq.

Soorlu Rosannguaq Rossen quiassuarneq pillugu allatog*, Kalaallit Nunaanni quiassuarneq inuiaqatigiinni tar-rarsornertut oqaatiginninnertullu attorneqartarpoq. Inuit iluamik pissusilersunnikkaangata quisaarineq atorneqar-tarpoq – soorlu qilaatersorluni unamminermi illartitsisoq ajugaasartog.

Allatani oqaluttuanilu quiassuarneq aamma ersertarpoq – soorlu Robert Holmenep quiassuarluni titartagaani nutaaliasumi takuneqarsinnaasog Aron kangermiu.

*Rosannguaq Rossen: Politisk- og Samfundssatire som talerør i Grønland, Ilisimatusarfik 2014

GRØNLANDS SATIRE

Robert Holmene - Per Danker - Martin Brandt

10. dec. - 23. jan.

HVAD ER DET?

Satiren rører ved samfundet. Den provokerer og konfronterer. Satiren er genkendelighed; vi kan genkende os selv og samfundet. Satiretegningen kan gøre grin med magthaverne, men også med folket, og den er både sjov og alvor. Den kan ruske i os, og den kan grine af og med os. Den kan fremhæve træk, begivenheder, situationer, som stiller hverdag, politik og debatter i et nyt lys.

På denne udstilling præsenterer vi tre nulevende kunstnere, som arbejder på forskellige måder med satiretegningen.

Per Danker (f. 1934) har siden 1969 tegnet Parcafolket med sikker streg og smil på læben og givet indspark i aktuelle begivenheder. De første mange blev tegnet i hånden – i dag tegner Per Danker Parcafolket digitalt. Per Dankers streg er enkel, næsten minimalistisk. Ofte mødes Parcafolket i tosømhed og udveksler ord om noget aktuelt. De samme tegninger gentages i forskellige sammenhænge, hvilket viser tegningernes styrke og alsidighed. Parcafolket er både os selv, en anden og os alle sammen.

Robert Holmene (f. 1959) tegner striben Buuarsikkut & Co. I striben møder vi figurer, som gentages i finurlige hverdagsituationer. Hans første mange tegninger var i hånden – i dag arbejder han både i hånden og digitalt. I tegningerne sættes aktuelle problemstillinger på spidsen med overskud og humor, og derved fremhæver han det absurde i samfund, politik og debat. På udstillingen vises en satiretegning om hvorfor Grønland ikke har sit eget luftvåben. Den opstod en morgen, hvor han skulle aflevere sit barn i børnehaven, og der kun var én voksen til alle børnene. Da han spurgte, hvor de andre voksne var henne, var svaret: "Det var lønningsdag i går".

Martin Brandt (f. 1990) tegner i hånden og farvelægger ofte på computeren. Brandts satiretegninger er detaljerede. Flere tegninger er uden tekst. Tegningen af Aleqa Hammond er tegnet og farvelagt i hånden og er et eksempel på Brandts dygtighed som tegner. Martin Brandt arbejder ikke med gentagne figurer, men viser i tegningerne en klar forbindelse til den vestlige popkultur og verden uden for Grønland. Hans satiretegninger nærmer sig portrættet, hvor han iscenesætter debatter og situationer i en enkel person.

Satiren er ingen ny opfindelse i Grønland. Her på museet kan man gå ovenpå og kigge på maskesamlingen. Maskerne både fremhæver og skævvrider ansigtet med rynker, tunge og tænder, imens kinder, øjne og mund skærer grimasser. Masken har humor og forvrængning tilfælles med satiren. Johannes Kreutzmanns (1862-1940) figurer i træ, som også kan ses her på museet, har i deres ranke holdning og ansigtsmimik det karikerede eller overdrevne tilfælles med satiren.

Rosannuaq Rossen skriver i sit speciale om grønlandsk satire*, at satiren i Grønland har været og stadig er befolkningens måde at spejle og udtrykke sig på. Humoren blev taget i brug, hvis folk ikke opførte sig ordentligt – og fik man i trommedans-duellen folk til at grine med, vandt man. Satiren ses også i nedskrevne fortællinger og tegninger fra den mundtlige fortælletradition – blandt andet i Aron fra Kangeqs tegninger, som Robert Holmene har skabt en moderne satiretegning af, der kan ses på udstillingen.

*Rosannuaq Rossen: Politisk- og Samfundssatire som talerør i Grønland, Ilisimatusarfik 2014